

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Zaradi denšnjega praznika
izide prihodnji list v petek.

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca se začne novo naročevanje na „Slovenski Narod“. Vse gg. naročnike prosimo, naročnino ob pravem času ponoviti, da bodo list redno v roke dobivali.

„Slov. Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za pol leta	6 gld. 50 kr.
Za četrt leta	3 „ 30 „
Za en mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za pol leta	8 gld. — „
Za četrt leta	4 „ — „
Za en mesec	1 „ 40 „

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr.
Po pošti prejemati „ 3 „ — „

Administracija „Slov. Naroda“.

Rusk svet Čehom.

Ruski „Golos“ je prinesel daljši članek o Čehih, katerega na pr. slovaške novine popolnem odobravajo, in ki mej družim pravi: „Pasivna politika je bila za Čeha pogubna, ali kadar so jo Čehi enkrat začeli, morala bi biti na zunaj res pasivni upor, na znotraj pa febrorna delavnost, kakor prej pri Magjarih, kateri so poleg pasivnega upora nasproti Dunaju, doma z največjo silo delali. Žalibog, da je pasivnost češka ostajala le v tem, da

poslancev v zbor niso poslali, a je pozabljala vse domačo činnost in je tako dala še povod k domačej borbi, ki je zadala češkemu narodu veliko rano in je škodila njegovej organizaciji. Potrdilo se je, da je nedelavnost začetek vsega zla. Čehi ne bi bili imeli le „historičnega prava“ naglašati, oni so se imeli ozko zvezati z vsemi Slovani avstrijskimi in na to delati, da bi Nemci in Magjari ne mogli ukazovati nad večino slavjansko. S historičnim pravom si Čehi niso pomagali nikdaj za jeden premakljaj, ali pomagali so silno k temu, da so Slovaki, Srbi in Hrvatje v kroni sv. štefanske izročeni Magjarom na milost in nemilost, ali da so se v najboljšem slučaju, kakor n. pr. Hrvatje morali zadovoljiti s podredjenim postavljenjem. Češko historično pravo je raztrgalo slovansko jednoto v Avstriji. Ono je uzrok, da so Slovani za zdaj podlegli Magjarom in Nemcem. Zdaj nij za Čeha drugega sveta, nego pustiti celo historično pravo na strani, ker se itak ne izgubi, dokler bode moči braniti je. Ali, da ta moč zraste, treba je gledati, da se najde zopet zveza z drugimi avstrijskimi Slovani. Rusija ne more nič pomoči, ona ima polne roke dela. Vsak slovanski narod ima za se dovolj dela, da se ubrani pred vrati. Čehi naj se torej združijo z drugimi Slovani, ki z njimi v jednej državi živé.“ — Tako ruski list.

Občni zbor „Slovenske Matice“.

(Konoc.)

Tajnik g. Praprotnik se izgovarja zaradi pomanjkljivega zapiska na poverjenike, ki večkrat ne pošljejo pól o pravem času.

Blagajnik g. Ivan Vilhar bere račun lanskega leta, — po katerem je dohodkov bilo 8154 gold. 80 kr., stroškov pa 6680 gold. 91 kr., toraj je ostalo čez še 1473 gold., ki se bodo pa deloma še porabili za dozdaj še ne podane račune. Skupnega premoženja je 58 083 gold. 89 kr. Po proračunu, ki znaša dohodkov 4231 gold. 62 kr., oskrbovalnih stroškov pa 860 gold., torej ostane za izdavanje knjig za letos 3371 gold. 62 kr.

Ta račun in proračun zbor odobri in za pregled se po predsednikovem nasvetu volijo gg.: Žagar, prof. Celestina in Kadilnik.

Šesta točka dnevnega reda, to je odborov nasvet o le jedenkratni m razpošiljanji društvene „letopisa“ se sprejme brez razgovora.

G. Klun poroča v imenu odborovem o zaostalih letnih doneskih družabnikov in ustanovnih udov „Matice“. G. Robič je namreč po trimesečnem trudu iz zapisnikov društvenih našel, da so udje na dolgu čez 9000 gold. Po natančnejem prevdanku pa se pokaže, da ta znesek je prenapet, kajti mej dolžniki so nekatera po trikrat vpisana jedna in ista imena, dalje ude, ki so uže davno umrli, pa niso bili o pravem času izbrisani, pa tudi drugi, ki knjig niso dobivali. Zaostanki se tako izdatno znižajo. Odbor je prevdarjal le to, kako bi se vsaj nekaj tega denarja dobilo in kako bi se zabranilo daljnemu zaoztajanju udov z letnimi doneski, pa bi se vendar števílo njihovo ne zmanjšalo. Nasveti njegovi so ti le: 1. Tistim udom, ki so zadnja tri leta bili redni plačevalci, se zbrise prejšnji dolg (ker je misliti, da je v zapisniku kaka pomota); 2. nastavi se poverjenikov več kakor jih je zdaj, in 3. v prihodnje so udje le tisti, ki letnino plačajo do konca dotičnega leta.

Listek.

Spomini.

(Spisuje J. S.)

(Dalje. *)

V.

Po veroizpovedanju se razločujejo prebivalci Kastellastue v dve občini, katoliško in pravoslavno; prva je majhena (šteje samo 30 duš) in jo oskrbuje star in uže bolehen kapucin, bivši misijonar v Macedoniji. Stanovanje njegovo je precej dobro, ima namreč 4 sobe, kuhinjo in klet; polovico tega nam je moral odstopiti za vkvartiranje vojakov. Zelo primitivna je majhena cerkva, v katerej nij razen treh od Nj. veličanstva podarjenih podob nobenega drugega kinča; ginhivo je bilo videti sivega starčka, kako je sam pristopil k altarju, sam si v molitvah odgovarjal in sam si stregel!

*) Glej Slov. 60.

Pri povzdigovanji in zavživanji navil je malo za svetilnikom stoječo godbo (Musik-Arbum), če in koliko je bilo v teh glasovih cerkvenega duha, ne vem, to pa je gotovo, da so bolj do srca segali kot vsa umetnost v godbi in petju naših krajev.

Pravoslavne občine župnik je ravan, velik in bradast mož bolj črnkaste barve, on je učenik in vodja tamošnje ljudske šole in sploh najimenitnejša osoba v Kastellastui. Stanuje v hiši, ki mu jo je dal sezidati cesar sam; vprašal je bil namreč pri svojej navzočnosti leta 1875. pravoslavne, česa najbolj potrebujejo, in odgovorili so, da nemajo primerne stanovanja za svojega župnika, in na to je dal sezidati lepo jedno nadstropno hišo — farovž pravoslavnemu župniku. Tu naj še omenim, da se je Nj. veličanstvo naš cesar pri potovanju po Dalmaciji skazal tako veliku dušnega in radodarnega srca, da je še zdaj dobro v spominu vseh prebivalcev; nij je skoraj občine, da ne bi bila sprejela od njega

kakega imenitnejšega darila; izdal je nad dva milijona iz lastnega zaklada.

Iz tega, kar sem dozdaj o Kastellastui pisal, menim, da sem vas prepričal, da mi na tem gnezdu nij bilo dosti ležerje, zato sem pa tudi željno pričakoval dneva, ko bode naša vojna meje prestopila, ker je bilo občno mnenje, da i mi otidemo v tistem trenutku. Vendar bi rad, predno se — menda za vselej — ločim od tod, spomnil se še nekaterih imenitnejših oseb, ki imenitnost Kastellastue zdatno povekšajo, te so: soproge barskih konzulov, ki so zaničevaje zgled „Weinbergskih tam“ iz ljubezni do svoje zdrave kože ob času nevarnosti se rajši sem preselile in tukaj bivale, in onih brzopetih vitezov nasledniki, ki so do Napoleonovih časov živeli se ob samem morskem ropu; ti stanujejo visoko na gori blizu črnogorske meje v vasi Novoselo, in kadar so zapazili prijadrajočo kupčevalsko barko, podali so se s svojih višja doli na morske valove, jo oropali in s plenom — so-

G. Jurčič meni, da je to poročilo največja kritika samega sebe ali samoobtožba dozdajnjega odbora in njega tajnikov. Tajništvo daje toliko posla, da terja celega moža. Ali zadnji trije tajniki so bili v teh letih z drugimi posli tako preobloženi, da so za „Matico“ imeli premalo časa; tako ranjka profesorja Lesar in Tušek, tako tudi zdanji, sicer vse česti vredni tajnik. Zato bi bilo treba, da bi si društvo dobilo stalnega tajnika, čegar glavni posel bi bilo tajništvo; se ve, da bi moral imeti več plače, nego so je imeli dozdanjji.

G. Klun odgovarja in zopet ponavlja, da je mej dolžniki blizu 200 tistih, ki so se leta 1871. nagloma vpisali in za katere je bila letnina za prvo leto plačana, pozneje pa nikdar več, in to znaša samo uže čez 2000 gl. (Ali to nij res. Mnogo od tistih dve sto je ostalo. Mi jih lahko naštejemo, če drago. Drugi nijso nič knjig dobili, pa nijso nič plačali. Ur.) Doba tajnika ranjcega g. Lesarja kaže red, (O tem redu se da tudi še katera druga povedati. Ur.) isto tako je pri zdanjem tajniku, le v dobi ranjcega profesorja Tuška so zaostanki največji.

G. Regali reče, da knjige, kakoršne izdaje „Matica“ zdaj, nijso za ude sploh, ampak le za nekoliko (kacih 20) profesorjev, velika večina jih še celo ne prereže. Njemu se toraj zdi, da zaostanki izvirajo zelo tudi od tod, ker velika večina družbenih knjig ne mara.

Potem se sprejmeta prvi in drugi predlog odbora, o tretjem pa se zopet prične razgovorjanje, ki se suče večidel o tem, kateri termin naj bi se odločil kot zadnji za vplačevanje letnih doneskov. Dr. Starč predlaga, da bi se vplačevanje sklepalo s koncem julija, pa da bi le tisti poletje knjige dobili, ki je plačal, kakor pri društvu sv. Mohorja. Ta predlog — pade z jednim glasom, in z jednim glasom obvelja določba „matičnih“ pravil, da ima odbor pravico izbrisati vsacega uda, ki svoje letnine ne plača do 1. julija, da se torej za tacega tudi knjige ne tiskajo.

Posameznih predlogov nij bilo, zato se je vršila volitev tistih odbornikov, ki so morali po pravilih letos izstopiti. Voljeni so bili zopet prejšnji, namreč: Dr. J. Bleiweis, Fr. Stegnar, J. Vavrč, J. Barbo, B. Raič, L. Svetec, J. Šuman, dr. J. Ulaga in V. Urbas, z jako

malo glasovi. Mnogo nas tudi letos nij volilo, drugo leto bo pa treba začeti.

Narodno izobraženje in učitelj.

(Govor, govorjen ob času desetletnega obstanka učiteljskega društva ptujkega od Iv. Kelca, učitelja pri sv. Barbari v Halozah. 6. marca 1879.)

Ko neki dan čisto brez skrbi „Slov. Nar.“ prebiram, pričitam naenkrat do „izv. dop.“ v katerem je bila ena vrsta kranjskih učiteljev precej bčana. Temu se ravno nijsem čudil, kajti kaj takšnega se žali bože nam vsem premnogokrat pripeti. Pa vendar mislil si sem: ubogi učitelj! za to, da si se več ali manj let po šolah mučil in mnogo trpel, takrat v nadi: no kadar dovršim, bode pa bolje; ne bodem več tako podjarmljen, svobodnejše bodem lahko mislil, govoril in delal. — Pa sto pivši v javno življenje, se le prehitro prepričaš, da si se motil. Popred si večkrat od svojih g. prof. kakšno pod nos dobil, pa dostikrat je bilo tudi po pravici; če se ti pa je po krivici kaj pripetilo, lahko si mislil: svojim učiteljem rad odpustim. V javnem življenju pa moraš dostikrat kaj zelo neprijetnega, celo od takšnih ljudij pobrati, za katere še se nikdar brigal nisi in se morebiti zdaj ne brigaš. Takšni ljudje, ne ozirajoči se na težko stanje učiteljevo, mislijo, če imajo večjo oblast nego on, mora se vse po njihovej volji vršiti. Ubogi učitelj mora k vsemu molčati, kajti nezmožen je proti mogočniku. — Z povedati je lahko ali spolnjevati težko. Takšni ljudje dalje ne pomislijo, kako se še učitelj zmirom, poleg vse tako imenovane boljše uravnave in plače mora za kruh boriti. Zmirom še je treba učitelu u gledati, kje bi si še tudi kakšen krajcar prislužil. Ali je učitelju to zameriti? Mislim, da ne. Kajti še več služeči in tedaj bolje zadovoljeni si gledajo še več pridobiti in zelo malo jih je, ki bi bili zadovoljni s tem, kar imajo. Tedaj pa naj takšni ljudje tudi pomislijo, da učitelj ne more naenkrat dvema gospodoma služiti. Služec enemu, zanemarija drugega. In le malo jih je, ali ne jih, ki bi obema popolno zadovoljevali. So pa tudi takšni, ki služijo samo temu, kar so si izvolili in so zadovoljni s tem, kar imajo. In k tej vrsti učiteljev bi morali sčasoma končati, kajti naenkrat se ne da, vsi pristopiti. Le takšni učitelji morejo vsestransko in temeljito poučevati. Vse drugo je enostranost — polovičarstvo. Izobraženost

pa ne trpi nikakšne enostranosti, nikakšnega polovičarstva; tedaj učitelji — izobraževalci — proč z njim! V kratkem sem tedaj omenil tri vrste učiteljev, namreč, takšne, ki vsled kruhoborstva zanemarijajo šolo ali drugi od njih uredujoči posel, potem takšne, ki morebiti vsemu zadovoljujejo, in na zadnje takšne, ki le po zvanju živijo in se darujejo. Pa namen mojega govora nij danes posamezne vrste učiteljev karakterizirati, nego jedro mojega predavanja je drugo. — Na koncu omenjenega dopisa so stale zelo pomenljive in se vsi učitelji dotikajoče besede, namreč: Učitelj! bodočnost je tvoja. Tedaj vse učitelje hočem na nekaj posebnega opozoriti. Te zelo pomenljive besede pa tudi pomenijo, da ti učitelj si odgovoren za boljšo ali slabšo bodočnost naroda. Ti si tedaj odgovoren, če narod hira i propada, ti si pa v boljšem smislu — vem da — tudi odgovoren ako narod napreduje, ako omikanejši ter formalno in materialno bogatejši postane. Za narod odgovoren biti, dragi moji, mislim nij mala reč.

Učitelj! bodočnost je tvoja. Te besede so bile ravno one, katere so me v celem dopisu najbolj osupnile. Te besede so bile ravno one nad katerimi sem včasih noč i dan tuhtal. Tuhtal sem namreč, kako bi bilo mogoče učiteljem boljšo bodočnost doseči. Po nekaj časa trajajočem razmišljanju dospel sem do idej, da le ti učitelj si edini, po kojem more narod dospeti do prave izobraženosti, in le po tebi more narod dospeti do ove stopnje, na katerej bi vsak po svojih od narave mu danih prednostih na višje stati moral. Kajti ti učitelj imaš mladino, tedaj narodno bodočnost v svojih rokah. Kakor boš ti v mlade srce sadil ili sejati, tako bode to srce v poznejših letih rodilo. Slabo seme prinaša slab sad, dobro pa dobri. Kako boš mogel ti dobro seme saditi ili sejati? Dobro seme si moraš učitelj najprej sam pridobiti. To dobro seme pri učitelju je: iskrena ljubezen do stanu, ljubezen do naroda, tedaj tudi do mladine, temeljita vednost vseh znanstvenih strok, odbrana ili odlična značajnost in neutrudljiva marljivost. Ti učitelj moraš biti bleščeča zvezda, katera oseva vse, tebe se dotikajoče stvari, in žarki te bliščobe morajo segati do dna vsakega srca. Ti moraš nadalje biti ne-

sežno kadar so slutili, da je nebo oblačno in nevarnost za hrbtom — brzih nog splezali nazaj mej skalovje v svoje zatišje. Dan denes imajo vse črnogorske šege, mej drugim tudi še krvavo osveto, in umor, ki se tukaj zgodi, nema nikoli tega pomena kakor drugod, ker to je nekaj pogostnega in navadnega.

Drugi prebivalci nemajo posebne znamenitosti, zato smo se tudi kaj lahko poslovlili, ko je bil prišel 1. bataljon 72. pešpolka nas nadomestiti. Naše veselje pri odhodu je bilo tem večje, ker smo bili namenjeni za posadko v Dubrovnik, eno najlepših dalmatinskih mest. Službene in druge skrivnosti so bile kmalu naslednikom izročene, in hajd, odrinili smo v novi nam odločeni kraj.

Pot, kateri smo imeli v petih dneh prehoditi, do Kotora nij imel nič posebnega; hodili smo skozi uže omenjeno župo še s precej trdnim korakom, dospivši pa na goro pred Kotorom, ležal je uže skoro četrti del naših ljudij ob cesti od izjemno velike vročine in truda; znano je, da ima Avstrija v kotor-

skem zalivu najvišjo temperaturo. K sreči je ravno tu ob cesti studenec z dobro hladno vodo, in mi še krepki zajeli smo iz njega v steklenice, po bratovsko svoje onemogle tovariše okrepčali in po primernem odpočitku smo prav po lovsko veselo vmarširali v mesto, pred katerim nas je čakala godba in general P. s svojim štabom.

Od kraja, na katerem smo ravnokar počivali, se pripoveduje naslednji prigodek, ki ga zaradi zanimivosti naj tu navedem. Leta 1869 nameravali so vstaši tu stoječo čuvalnico Gorazdo napasti in vzeti; vodja predstraže imenovanej čuvalnici na pomoč hitečega krdela je dospelši na vrh padel ranjen od vstaške krogle. Ko to zagleda vstaški poveljnik Rude Bajković, — pozneje znan iz Hercegovine — priskoči, pomaga ranjenemu se vvesti, ga objame in imenuje pobratima. —

Naše izredno lepo držanje v nenavadnej velikej vročini, — bilo je v pasjih dneh — je g. generala tako razveselilo, da je ukazal godbi nam na čast svirati na ravnem pro-

storu pred mestom, kjer smo prenočili. Pri tej priložnosti sem se prepričal o resničnosti reka, da je Kranjec zmirom vesel; po dnevi vročina dolga pot, puška na rami in trdi, težki telečnjak na krbtu, zdaj pa? — komaj je končala godba prvo zdravico „lovski marš“ in pričela v drugo neko polko, uže so se naši fantje paroma sprijeli in v veselih krogih lepo po taktu se zasukali, kar bi bili gotovo do trdne noči nadaljevali, če ne bi bil poveljnik plesu prepevedal z ozirom na težave druge dne.

Posebno hvaležnost sem Kotoru dolžan, zaradi tega, ker sem tam, od kar sem bil Trst zapustil, prvič pil zopet dobro graško pivo, in sicer v gostilni pri — miss Pastrani! Kdo se pri tem imenu ne spominja čuega potujočega mrliča, ki je bil lansko leto v Ljubljani izpostavljen? Dala je bila neki kuharica povod k temu imenovanju, ki je imela veliko enakosti z originalom tega imena.

(Dalje prih.)

promakljiv stebel najvrstnejših nazorov in naj-
azornejših pomisli. Kadar boš učitelj oboro-
žen s temi lastnostmi, mislim ne boš se val-
jal v ničvrednem blatu strankarstva, bodi si
političnega, narodnega ali verskega, več delal
boš z vso mogočnostjo za boljšo bodočnost
hranečega te naroda.

Poleg vseh omenjenih lastnosti si učitelj
še vendar le slab, kajti manjka ti obleka, v
kojo bi ti svoje nazore in ideje ovil. Če se
reče, da obleka dela človeka, tedaj tudi idejo,
ki je le več, nego navadno truplo, še tem
bolje moraš olupšati s primerno obleko. Ta
obleka, predragi mi, je govor. Kaj mi hasni
najazornejša pomisel, če pa je izraziti ne znam
in ne morem. Tedaj pri poučevanju je učitelju
na dalje treba gledati na prihčen govor,
in sicer na lep, primeren, krepok, živ govor,
kateri bode segel do dna srca, in je pretre-
saval, ter vse korenike hudodelstva iz njega
ne samo izdiral, nego tudi izdrl. V šoli mora
tedaj biti vse živo, vse se mora gibati, vsa
duševna in telesna moč se mora primerno na-
penjati in ne sanjariti, ter dolgočasiti. Vse to
premora prav olikan, primeren in živ govor.
Razumevaj — znati ga moraš! Žalibože se se
učitelj dandenes sam mora vzvrševati v do-
mačem — materinem jeziku. Kajti, ako-
ravno učiteljska uče, da le v materinščini je
prava vzgoja, še vendar v tem obziru malo
ali celo ne zadostujejo. Ali zdaj ti je učitelj
dan čas k temu. Ne sramuj se — ali bolje
— ne boj se v lepej slovenske besedi
govoriti, bojazen kaže nevednost, in
vedi! v Avstriji je govorna svoboda. Če si
tedaj učitelj na ta način pripravljen, moraš
na dalje dobro poznati kraj, v katerem živiš i
ljudstvo, s katerim moraš občevati in pose-
bno mladino, katero učiš. Kraj ti je treba
poznati, da boš pri vsakej priliki znal ome-
niti njegovo lepoto, in jo učencem predočiti z
besedami, ali bolje v naravi samej. Ljud-
stvo — posebno njegove šege in običaje, da
boš vedel, kaj je lepega, olupšati, ostudno še
bolj ostuditi. Mladino ti je treba poznati naj-
bolje, drugače je ne moreš v pravem smislu
poučevati. Če si tedaj ti pripravljen, pogle-
dati moraš, kako je pripravljena mladezen
tebi v izobraževanje dana. Ljubiti jo moraš,
kakor lastne otroke in gledati si njeno ljube-
zen pridobiti. Ljubezen rodi ljubezen, in lju-
bezen vse premore. Ponižati se moraš mej
otroki sicer otrok, a vendar ne otročji. Po-
skušavaj na dalje, kaj je otrok v svojem duhu
seboj prinesel! Zidaj na dobro, odpravljaj
po mogočnosti hudobno! Uči ga spoznavati
naravo, nje lepote ili krasote, in po njej božjo
mogočnost! Uči otroka na dalje spoznavati
ljudi, njih šege, dobre in slabe, in uči ga
spoznavati samega sebe! Po tem spoznavanju,
ako si s pravo, ljubo, milo, pa krepko in živo
besedo učil, bode otrok počel ljubiti samega
sebe, in vsakega bližnjega. Ljubiti bode počel
vse dobro in sovražiti vse hudo; prišel
(otrok) nevedoma do tega, kaj pomeni prego-
vor, ki pravi: kar tebi nij po volji, da bi ti
drugi storili, ne stori tudi ti njim. Pretresla
bode ga misel na božjo vsemogočnost in lju-
bezen do bližnjega, hoté kaj hudobnega sto-
riti. Kadar učitelj ljudstvo spraviš do te omike,
potem henjajo premnoga še zmirom se vršéča
zločinstva; ljudstvo bode živelo v slogi in lju-
bezni. K vsemu temu ga uči umno in dobro
gospodariti, da ne bode imelo enkrat preveč,
drugokrat nič. Če bode ljudstvo kaj ostajalo,
ostajalo bo tudi za te. Ko bodeš spraviš mej

ljudstvo to življenje, ne bode spanja, ka-
košno se žalibože dandenašnji nahaja, ne bode
takšne pomilovanja vredne nevolje. Vse to
lahko premoreš ti učitelj. Ti zamoreš, da bode
ljudstvo se zbudilo, da bode začelo živeti, de-
lati skrbeti. Ti je uči, da si lahko uže na
tem svetu pripravi tako imenovani paradiz,
ako je marljivo, neutrudljivo in zadovoljno s
tem, kar ima, ter na pravi način porabi to,
kar ima. Učitelj najprej pa delaj ti neutrud-
ljivo! Vzbuja, tolaži, krepi, živi in daj ljud-
stvu življenje! Ne zaziblji ga na tem svetu v
ničvredno spanje, misleč, da le samo na onem
svetu se začne življenje! To nij istina, več
tukaj se uže začne življenje, in uže tukaj se
začne večnost, akoravno čez nekaj časa tru-
plo strohni. Kadar boš ti spraviš mej ljudstvo
to življenje, te boš smel z gotovostjo reči:
Zdaj se prebližuje boljša bodočnost ne samo
ljudstvu, nego tudi učiteljstvu.

Tedaj dragi moji, le življenje, ne more-
biti kakšno telesno poželjno življenje tam mej
narodom, več tukaj se krepimo duševno, ži-
vimo in učimo se živeti pravo življenje zna-
čajnosti — vednosti. Če bode v to društvo
prišlo večje življenje ili večja živahnost, bode
se mislim tudi zunaj mej narodom počela.
Učitelj! živi tedaj za narod, daj življenje
za življenje in boljša bodočnost, mislim, ti je
zagotovljena.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. marca.

Cesar je 17 t. m. v Szegedin prišel.
Na ogovor županov je rekel: „Srce me je
bolelo, ko sem to veliko nesrečo videl; upam,
da bode v boljših časih mesto zopet oživilo.“
Cesar se je vozil na čolnu po mestu in ogle-
doval posameznosti; povsod je bil navdušeno
sprejet. Popoldne je odpotoval na Dunaj.

Magjari včasih sami izpoznavajo, da
so sami krivi vse nesreče, ki jih je zadela.
„P. L.“ piše: „Zlo tiči v našem bitji. Mi še
zmirom do ušes tičimo v političnej frazi, in
še večje nesreče, nego Tisa in Dunav nam je
naredila poplav premnorih govorov v našem
parlamentu. Naše strankarsko življenje uničuje
vsak kal gospodarsvene zakonodaje.“ Tako
se magjarski „P. L.“ čudi, da nesreče niso
še večje, ker je ogerska uprava vsa „azijska“.

Vnanje države.

Ruski državni svetovalec in carjev za-
pni mož Bamberger biva zdaj v Rimu. Gla-
sovi se slišajo, da je prišel tja z namenom,
pripraviti neko približanje Italije k Rusiji.
Dunajski listi se rusko italijanske zveze hudo
bojé. Ali, če se bode kedaj naredila taka
zveza, kriva je bode le njih Rusom sovražna
politika.

V berlinskem nemškem zboru je po-
slanec Liebknecht branil 17. marca socialiste
pa je izgovoril besedo „republika nemška“.
To je svobodne Nemce silno razburilo,
splošen ropot je nastal in predsednik je Lieb-
knechtu žugal, da mu besedo vzame.

Iz Carigrada javljajo „Times“ uže
Bog zna h kolikratu, da so se razgovori zarad
avstro-turške konvencije glede Bosne in No-
vega pazara zopet začeli, ali uspela zato do-
benega nemajo, ker Turčija sili in hoče, da
se v to pogodbo postavi, da ima Avstrija le
provizorično oblast v Bosni in Hercego-
vini. Avstrijski zastopnik pa o tem neče nič
slišati.

Turški komisarji v Prevezi so dobili nalog
od turške vlade, povedati Grkom, da jim
hoče odstopiti Pharsalsko ravnino, ali da na
vsak način hoče Turčija Janino in Arto
obdržati. Grki pa se trdovratno sklicujejo na
berlinski dogovor, češ, da jim ta dovoljuje
več. Nij videti, kako se bode to vprašanje
rešilo.

V Rusiji vedno bolj v javnem mnenju
raste nevolja zoper Nemce in Nemčijo. V
narodnih ruskih novinah je to vsak dan vi-
dno. Bismarkove nove postavbe za col od žita
so dale nove hrane jezi do Nemcev. „Sovr.
Izvestia“ svetujejo: „Pastimo Nemce na strani
za zdaj, oni so nam sovražni, pa stopimo s
Francozi in Angleži v zvezo, ki od nas več
žita kupujejo. Mi pa kupimo rajši od Fran-
cozov in Angležev nego od Nemcev.“

Iz Pariza se poroča, da objavljajo fran-
coske konservativne novine neki protest mi-
nistrov od 16. maja zoper zadajo zbornično
obsodbo. Ta protest pravi: „Zbornica je pre-
koračila svoje ustavno pravo. Obsodbo je iz-
rekla nekompetentna sodnija, torej je ta ob-
sodba neveljavna. Zbornica bi je lahko tožila,
a ne obsodila, predno da jih je zaslišala; ona
bi bila lahko prikratila svobodo obdolženih, a
nij imela pravice njih časti nanesti. O tem
prehodu na dnevni red prepuščajo (ministri
Fourtou-Brogie) soditi véti naroda. — No,
francoski narod je te ministre uže obsodil
dovolj ostro, nij jim treba še pozivati se na
njegovo sodbo.“

Novo špansko ministerstvo je svet
iznenadilo z jako svobodoljubno naredbo. V
Madridu objavlja namreč vladna „Gaceta“ kra-
ljeve dekrete, kateri pomilostnijo obsolene
časopise, oméčejo vse pričete tožbe zoper no-
vinarje, ter razpušča narodno zbornico. Volitve
novih poslancev so razpisane na 20. aprila,
senatori za Španjko in otok Portorico se bodo
volili 3. mainika, a narodna zbornica se bode
zbrala 1. junija. Nadalje se naznanja, da je
ministerstvo vnanih zadev prevzel marquis
Molins, ministerstvo za kolonije ali naselbine
pak Albacete.

Iz Azije se poroča, da bodo Angleži
kmalu še na tretjem bojišči dobili dela: sprli
so se s kraljem Birmanskim. „Times“ po-
roča, da se angleški vojski uže zbirajo na
mejah kraljevine Birme. Pa tudi birmanski
kralj vojsko zbira. Či hitro udari, bodo An-
gleži tepeni, ker jih je malo.

Iz Londona se telegrafira, da Zului v
Afriki še na dalje miruó. Angleška fregata
„Schach“ je od sv. Helene pripeljala vojakov,
ki se bodo poslali še zmirom v Ekowe ob-
koljenemu polkovniku Pearsonu na pomoč. Do-
zdaj se še domači afriški rodovi baje niso
uprli zoper Angleže.

Dopisi.

Iz Metlike 16. marca [Izvir. dopis.]

Vsi časopisi so polni poročil o slavnosti sre-
brne poroke našega presvitlega sesarja in z
zadovoljstvom čitamo, da nameravajo praznovati
ta slavni dan razna društva združena v lojalno-
patriotičnem duhu.

Samo „Ljubljanski Tagblatt“ neče nič
slišati o tem, ampak veren svojemu postanku
laže, maže, pika, zbada, kjer more. Ravno
slišimo, da se je v številki preteklega četrtka
lotil naše čitalnice. Ne maramo zvedeti kdo da
je dopisunček žolčavega članka, izrekamo le,
da smo ponosni na svojo čitalnico, katera častno
obstoja uže od l. 1865., in katera je v teh
trinajstih letih dala dokazov dovolj svojega
korektnega postopanja, kar so vsi dozdani
c. kr. okrajni glavarji radi priznavali, da smo
ponosni na čitalnico, katerej pripada čast, da
ima Metlika in okolica v nepozabljivem spominu
tol ko lepih veselje, dajanih tudi za obče ko-
ristne namene; — da smo ponosni na našo dnu
duh, kateri se hrani, krepi in širi v čitalnici
našej; — da smo ponosni na nežni spol, kat-
teri hvale vredno goji ljubo materinščino našo
in oduševljeno prepeva mile pesme domače, —
in da smo ponosni tudi na slavjanske brate
Ruse, za katere vemo, da so Avstriji na-
pomoč in rešitev pritekli, ko so jej lastni
švabski in magjarski sinovi grob kopali, in
da je tudi oslobojenja bratov Bolgarov delo
velikodušnega naroda ruskega!

To je naš „verdict“, kateri si naj zapiše „Tagblatt“ za ušesa.

Domače stvari.

— (Umrli) je predvčeranjem v Ljubljani bivši občesposlovani trgovec Josip Staré v 84. letu svoje starosti, oče slovenskega pisatelja zagrebskega prof. Jos. Staréta, in vojaškega nadzdravnika dr. Ant. Staréta.

— (V Trstu) se je volitev včeraj 18. marca začela in se danes 19. marca zvrši za IV. razred. Dalje bode volil 22. in 23. marca III. razred; in 28. marca I. razred; slovenska okolica pa ima 30. marca volitve za mestni in deželni zbor tržaški.

— (Vino) se dobiva okolo Maribora, kakor se nam piše, od 40 do 50 gld. štertinjak, ali — nij kupca. Tudi drugod po Štajerskem je ta tožba, in po Dolenjskem je ravno taka.

— (Valvazorja) je pri J. Krajcu izišel te dni 53. zvezčič, ki nadaljuje popis starih gradov na Kranjskem.

— (Osoda.) Dne 13. t. m. je šel 75 letni Anton Veber iz Železnikov mimo jarka pri Smolevi. Neki kamen se v istem hipu na gori odkrhne in loputajoč v dolino ravno starca tako hudo zadene v prsi, da ta na mestu mrtev obleži.

— (Z Dunaja) smo prejeli v svojem listu večkrat prej naznanjeni „Slovanski Almanah“, čedno knjigo 392 strani obširno. Kadar jo podrobneje pregledamo, morda več o njej izpregovorimo.

Preplavljenje mesta Szegedina.

Iz Pešte se brzojavlja v „N. Fr. Pr.“: Kar je dozda podrobnosti o preplavi Szegedina znanih, so take, da kažejo nesrečo še mnogo grozovitejšo nego prva poročila. Po precej zanesljivih virih je bilo v Szegedinu mej 6.800 številkami 10.000 poslopij; od teh je dozda v vodi 8.200 podrla se, mej temi 4.800 hiš za prebivanje ljudem. Ljudij je 1900 poginilo. 100 delavcev zdaj le grobe koplje.

Ogerski finančni minister grof Szapary, ki si je povodenj v Szegedinu ogledal, je vrnil se v Pešto potrdil, da je mesto Szegedin uničeno. Dejal je, da se voda v Szegedinu ne bo do srede meseca majnika odtekla, zato ker je reka Tisa močno narasla, in ker se jez na osem kraju, pri Petraszu, kjer ga je preplav prodrla, ne more popraviti, ker tam skozi voda še silno močjo rine. Vojski še zmirom rešujejo ljudi, ki so poskriti v podstrešju v vodi stoječih hiš, a z velikim trudom, kajti ljudje nečejo zapustiti svojega imetja, akopram so v vednej nevarnosti, da se jim spodjedene hiše nad glavami podró.

Drugo poročilo pravi: Dne 16. t. m. se je oficijalno prešlo, koliko hiš da se je podrlo. Hiš stoji v predmestju sv. Roka še 14, v zgorenjem mestu 56, v dolenjem 8, v notran-

jem 182, s kolodvorom skupaj 261. Mesto je pa štelo preje 9700 hiš, torej se jih je vsled povodnji podrlo 9440.

Drugim mestom v okolici preplav več ne preti. Unesrečenim Szegedincem dohajejo iz vseh krajev d narni in drugi darovi. Srbi v Kikindi so nepopisljivo gostoljubno sprejeli Szegedinske begune. Kruha se je iz vseh krajev v Szegedin unesrečenim toliko poslalo, da je moral nadzupan okolo telegrafirati, da kruha nij treba več pošiljati, ker ga imajo že toliko, da bode za več dni zadostoval.

Dunajska borza 18. marca.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Št. drž. dolg v bankovcih . . .	64	gld.	65	ku
Št. drž. dolg v srebru . . .	64	„	95	„
Žlata renta . . .	76	„	90	„
1860 drž. posojilo . . .	118	„	—	„
Akcije narodne banke . . .	791	„	—	„
Kreditne akcije . . .	248	„	25	„
London . . .	117	„	05	„
Srebro . . .	—	„	—	„
Napol. . .	9	„	31 1/2	„
G. kr. cekini . . .	5	„	54	„
Državne marke . . .	57	„	50	„

Posestva na prodaj.

Prihodnjo soboto 22. marcija se bode pri mariborske sodnji I. obr. pri III. eksekutivnej dražbi v stvari štajerske hranilnice zavolj 4974 gld. 29 kr. vsled odloka od 12. nov. 1878 št. 17831 za vsako ceno prav lepo popolnem arondirano posestvo Sirkovo v Bilkorni pri sv. Marjeti blizu Maribora, urb. št. 282 pod Grad Maribor in gor. št. 265 in 266 pod Freidenek obstoječe, z gorico s gospodsko hišo v cenilnej vrednosti 5030 gld., in kmetija z gorico vred in z lepim poslopjem v cenilnej vrednosti s 17.660 gld. prodalo.

Ker so ta posestva jako nizko cenjena, izvrstno lego imajo, in se dobra vina pridelujejo, in ker ima graška hranilnica tam svoto z 9000 gld. vknjiženo, katere ne bode treba izplačati, in ker je mogoče, da se za polovično vrednost ali še boljši kup prodaja, se kupci na to dražbo pozorni storijo.

Več se izve pri mariborske sodnji ali zastopniku štajerske hranilnice gosp. dr. pl. Kaiserfeldu, advokatu v Gradci, ali zastopniku banke „Slavije“ v Mariboru, „Sandwirt“, I. nadstropje. (88—1)

Solide Firmen als Vertreter erwünscht.

(190—196)

Naznanilo.

V rudokopu za rujavi premog „jadranskega društva za kopanje premoga“ v Carpano v Istri se sprejme trajno in z dobro plačo 100 krepkih, no nad 40 let starih

rudarskih delavcev,

posebno kopačev za premog in kamenje, ki hočejo delo s pogodbo nastopiti.

(86—2) Rudarsko oskrbnitvo.

Štev. 2715.

(87—1)

Razglas.

Leta 1879 stopijo naslednji gospodje mestni svetovalci iz mestnega zbora:

Iz III. volilnega razreda:

Janez Nep. Horak,
Josip Jurčič,
Karel Klun.

Iz II. volilnega razreda:

Karel Leskovec,
Dr. Anton vitez Schöppel,
Dr. Friderik Keesbacher.

Iz I. volilnega razreda:

Dr. Franc Suppantšitsch,
Dr. Robert pl. Schrey.

Razen teh se ima v I. volilnem razredu namesto leta 1878 samo za jedno leto voljenega gospoda mestnega odbornika dr. Josip Suppana vršiti nadomestovalna volitev.

Nasproti pa ostanejo še naslednji gospodje svetovalci v mestnem zboru:

Dr. Karel Ahačič,	Peter Lassnik,
Dr. Karel Bleiweis,	Franc Peterca,
Leopold Bürger,	Vaso Petričič,
Karel Deschmann,	Dr. Anton Pfeifferer,
Franc Doberlet,	Rajmund Pirker,
Aleksander Dreo,	Franc Potočnik,
Anton vitez Gariboldi,	Josip Regali,
Franc Goršič,	Dr. Adolf Schaffer,
Dr. Friderik vitez Kal-	Rajmund Čuber plem.
tenegger,	Okrog,
Anton Laschan,	Franc Ziegler.

Dopolnitvene volitve se bodo vsled sklepa mestnega zbora od 6. t. m. vršile le-téh dnij:

III. volilni razred

voli dne 15. aprila 1879 dopoldne od 8. do 12. ure. Če bode ožja volitev potrebna, se bo ta vršila istega dne od 3. do 6. ure.

II. volilni razred

voli dne 16. aprila 1879 dopoldne od 8. do 12. ure, in v ožji volitvi popoldne od 3. do 6. ure.

I. volilni razred

voli dne 17. aprila 1879 dopoldne od 8. do 12. ure, v morebiti potrebnej ožji volitvi pa popoldne od 3. do 6. ure.

Razpise volitev in glasovne listke razpošljemo gospodom volilcem o pravem času.

To naznanjamo s pristavkom, da mogó izstopivši gospodje mestni odborniki zopet voljeni biti, in da je kakšen ugovor zoper veljavnost dovršenih volitev najdalje 8 dnij po končanej volitvi predložiti mestnemu zboru.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 7. marcija 1879.

Loterijne srečke.

Na Dunaji 15. marca: 90. 89. 8. 69. 72.
V Gradci 15. marca: 90. 59. 8. 64. 43.

Hišo v najem.

V Zagorju se odda v najem takoj novo zidana hiša, ki ima 7 sob, 1 shrambo za jedila, 1 kuhinjo, 4 kleti; hiša je posebno pripravna za **otvorenje prodajalnice za specerijsko in manufakturno blago**, ali pa tudi za **kupčijo z vinom**, ter stoji ob najlepšem kraju glavne ceste mej vasjo Zagorje in rudnikom.

Ponudbe sprejema podpisani.

(89—1)

Pavel Weinberger.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Zahvala in priporočilo.

Podpisani se uljudno zahvaljujem za zaupanje, katero mi je p. n. občinstvo s tem skazovalo, da je moje gostilno v gosp. Skabernetovej hiši tako obilno obiskovalo. Dne 1. t. m. sem se preselil v svojo lastno hišo, na velikem trgu poleg kavarne, ter odprl ondi

gostilno,

kjer se dobiva izvrstno dolenjsko vino, Kozlerjevo pivo, najokusnejša jedila, in kjer se more tudi prenočevati.

Priporočam se p. n. občinstvu še na dalje za tako in toliko zaupanje, kakoršno sem do zdaj užival, ter obljubim, da mi bode vedna skrb, p. n. občinstvo zadovoljevati z dobrimi jedili in izvrstno pijačo, s snažnim ležiščem, točno postrežbo in zmerno ceno.

Z najodličnejšim spoštovanjem udani

(79—3)

France Pintar,
gostilničar in mesar.

V Novem mestu, dne 8. marca 1879.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.